YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ Sayı: 614-7177 4014

4/5/1955 «Genç-Ay» adlı derginin 7 inci sayısı h.

Kızılay Gençlik Kurumu tarafından yayımlanan «Genç-Ay» adlı derginin 7 inci sayısı incelenmiş; okullara tavsiye edilmesi uygun görülmüştür.

«Kızılay Gençlik Kurumu - Ankara» adresinden 30 kuruş karşılığında temin edilebilecek ölan bu derginin ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Maarif Vekili Y. O. F. Verimer

ILANLAR:

KÜTAHYA VILÄYETINDEN ESKI YIL-LARDAN EK GÖREV ÜCRETİ ALACAĞI OLAN ÖĞRETMENLER HAKKINDA

Evvelce Kütahya Vilâyeti Tavşanlı kazası köylerinde çalışmış olup aşağıda adları yazılı öğretmenlerin bugünkü adresleri bilinmediğinden eski yıllardan alacakları olan ek görev ücretleri ödenememektedir.

Bu öğretmenlerin istihkaklarının adreslerine gönderilebilmeleri için birer dilekçe ile Tavşanlı Kaymakamlığına başvurmaları ilân olunur.

Öğretmenin adı ve soyadı

Fehmi Birsel Fahrettin Muzaffer

Zeki Öztürk Kemal Unsal Adem Hilmi Çetin Tahsin Özkan

KUTAHYA VILÂYETINDE ÇALIŞMIŞ OLAN ALACAKLI ÖĞRETMENLERE

Eski yıllarda Kütahya Vilâyeti Köylerinde çalışmış olan aşağıda adları yazılı öğretmenlerin başka Vilâyetlerdeki bugünkü adresleri bilinmediğinden alacakları olan ek görev ücreti istihkakları ödenememiştir.

Adı geçen öğretmenlerin istihkaklarının adreslerine gönderilebilmesi için birer dilekçe ile Kütahya Valiliğine başvurmaları ilân olunur.

Öğretmenin adı ve soyadı

Sabiha Durukan Nezahat Sağlam Kemal Demir Ekrem Şele Alâattin Ulus Mehmet Okyüz Nafiz Gür Hüseyin Toksoy Ibrahim Bazanoğlu Yakup Yüksel

YENI NESRIYAT:

Alâattin Uluğ

TÜRK SANATI TARIHI Fas. II

Profesör Celâl Esad Arseven tarafından

hazırlanan ve Maarif Vekâletince yayımlanmağa başlanan «Türk Sanatı Tarihinnin ikinci fasikülü de çıkmıştır. Menşeinden bugüne kadar mimari, heykel, resim, süsleme ve tezyini sanatları içine alan ve birçok resimlerle süslü bulunan bu değerli eser, 250 kuruş fiyatla bürün kitapçılarda satılmaktadır.

> TARIH DEYIMLERI VE TERIMLERI SÖZLÜĞÜ 20. Fasikül

Mehmet Zeki Pakalın tarafından hazırnan ve Maarif Vekâletince yayımlanmakta olan «Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğünnün 20 nci fasikülü de çıkmıştır. Sözlüğün bu fasikülünde incelenen maddeler arasında, bilhassa «Servet-i Fünun Edebiyatı», «Sübyan Mektebi», «Sipahi», «Sultan», «Surre Alayı» gibi maddeler üzerinde tafsilâtlı olarak durulmaktadır. Fiyatı 220 kurustur.

PAN

İskandinav klâsiklerinden Knut Hamsun tarafından yazılan ve Behçet Necatigil tarafından dilimize çevrilen «Pan» eseri, Maarif Vekâletince, Dünya Edebiyatından Tercüme-, ler Serisi içinde yayımlanmış ve 140 kuruş fiyatla bütün kitapçılarda satışa çıkarılmış-

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

Commence of the commence of th			A SECURE OF THE PROPERTY OF TH	
•	12	23	34	45
2	13	24	36	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
Б	16	27	38	49
6	17	28	39	60
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 31/5/1955 tarihinde basılmıştır.)

ANKARA 1955 - MAARIF BASIMEVI

MAARIF VEKALETI YAYIM MÜ-DORLOGONCE HER HAFTA PA-ZARTESI GÜNLERI ÇIKARILIR ILGILI MAKAM VE MÜESSESE LERE PARASIZ GÖNDERILIA

TEBLIGLER DERGISI

30 MAYIS 1955

SAYI: 853

YÖNETMELIKLER:

Talim ve Terbiye Kararu

Karar sayısı: 83 ÖZET:

CILT: 18

Karar T: 11/5/1955 Erkek Sanat Enstitüleri müfredat programlarında yapılacak değişiklik h.

Meslekî ve Teknik Öğretim okulları ders kitaplarının yazdırılması ile ilgili çalışmalar sırasında, «Meslekî ve Teknik Öğretimle ilgili yayımlar komisyonu» nun tesbit ve komisyon başkanlığının 26 mart 1955 tarih ve 481.1/2262 sayılı yazısı ile teklif ettiği üzere, Erkek Sanat Enstitüleri Modelcilik, Elektrikçilik, Tesviyecilik ve Motorculuk bölümlerinin ekli örnekte belirtilen bazı derslerinin müfredat programlarında değişiklik yapılması lüzumlu görülmüştür. Bu değişikliklerin bağlı örneğine göre kabulü hususunun Vekâlet Yüksek Makamının tasviplerine sunulması kararlaştı.

> Uygundur 11/4/1955 Maarif Vekili Celâl Yardımcı

MODELCILİK BÖLÜMÜ

Meslek Teknolojisi Sinif V (Haftada 2 saat)

1 — Ağaç makinaları:

Şerit testere makinalarının çeşitli, önemli kısımları. Dönme sayıları, kesme hızı, makinanın beygir gücü. Şerit testerelerinin bilenmesi, kaynak, çapraz ve bileme makinaları. Testerelere kaynak ağızı açılması we kaynatılması.

Şerit testere makinalarında çalışma usulü ve yapılan işler, kaza sebepleri, ön-Teme çareleri ve korunma araçları.

Daire testere makinaları, çeşitleri, önemli kısımları, tepsilerin kesme hızı, makinanın gücü, tepsi dişlerinin çaprazlanması we bilenmesi. Daire testere makinalarında çalışma usulü ve yapılan işler Kaza sebep-

Sarkaç (Pandul) daire testereleri hakkında genel bilgiler

Plânya makinaları, plânya makinalarıwan çeşitleri, önemli kısımları, dönme sayıları ve kesme hızları. Makinanın gücü.

Plânya makinası bıçaklarının bilenmesi we ayarı, makinada çalışma usulü. Kaza sebepleri.

Rende (Kalınlık) makinaları, çeşitleri, önemli kısımları dönme sayıları ve kesme hızları. Makinanın beygir gücü, bıçaklarının bilenmesi ve ayarı, bileme makinası, kaza sebepleri.

Freze (Firildak) makinalarının çeşit. leri, önemli kısımları, dönme sayısı ve bıçaklarının kesme hızı, çeşitli bıçak şekilleri. Freze makinasında çalışma usulleri, bu makinada yapılan işler. Kaza sebepleri, önleme çareleri, korunma araçları,

Delik, makinaları, çeşitleri, bu makinada kullanılan makkaplar ve bunların bilenmesi, dönme sayısı ve kesme hızı,

Torna tezgâhlarının çeşitleri, dönme sayıları, makinaların güçleri, torna tezgâhında çalışma usulleri, bu makinada yapılan

Şerit zımpara makinası, dönme sayısı, şeritlerin yapıştırılması ve makinanın ayarı, Baş kesme makinası, bu makinada ça-

lışma usulü, bıçakların bilenmesi, kaplama presleri, preslerde çalışma, ağaç presler.

2 — Modelcilikte mastar işleri:

Düz ve eğri boruların mastarla yapılması, maça tornası ve mastarları, mastar tahtaları ve bu tahtaların ölçüye göre işaretlenmesi, truso işlerine ait örnekler. Kasnakların truso ile yapılması. İki ve üç derecede truso ile yapılan kalıplar.

3 — Model yapımı örnekleri:

Büyük ve küçük kasnak modelleri, çift kollu kasnak, merdivenli kasnaklar, büyük ve küçük silindirik dişli çarklar ve hesapları, küçük ve büyük konik dişliler ve hesapları, silindirik ve konik ağaç takma dişliler, sonsuz vida dişlileri, helisel dişliler ve zencir makaraları, gömlekli silindir ve pistonlar.

Plâk modeller hakkında genel bilgi. Çeşitleri. Tek ve çift yüzeyli plâk modeller. Pervanelerin çizilmesi ve yapımı,

Tamamen maçalardan meydana getirilen kalıplar hakkında bilgi. Model atelyesinin örgütü. Makina ve tezgâhlar, bina, kereste ambarı model ambarı, modellerin malolma fiyatlarının hesaplanması,

4 - Kokil kalıpları.

ÖZEL ELEKTRİKÇİLİK BÖLÜMÜ

Meslek Teknolojisi Sinif IV (Haftada 3 saat)

Erek ve öğretim metodu:

Bu dersin ereği, öğrenciye, atelyedeki pratik çalışmaları için gerekli, teknolojik bilgiyi vermek, atelyede kullanacağı gereç ve takımları tanıtmak, bunların en iyi ve en doğru şekilde kullanılmasını öğretmek-

Öğretmen, konu olan tesis şeklini, takım veya gereci, örneklerle öğrenciye tanıtmak ve en doğru yapımı ve kullanma tarzını deneyle göstermelidir.

Nafia Vekâletinin Elektrik iç tesisatı ve dağıtımı tesisatı için yayınladığı yönet. melik hükümleri, ilgili konuların açıklanması sırasında bilgi olarak öğretilmelidir.

Müfredat:

VILLIK ABONESÍ 40 KURUŞTUR

ABONE TUTARI MALSANDIKLA-

RINDAN BIRINE VATIRILMALI VE

ALINACAK MAKBUZ MAARIF VE-

KALETI YAYIM MODORLOĞÜNE

GONDERILMELIDIR

Elektroteknikte kullanılan gereçler. Îletgen gereçler ve özellikleri. Yalıtkan gereçler ve özellikleri. Tesisat gereçleri ve çeşitleri.

Bina içinde türlü tesis çeşitleri ve ya-

Borulu iletkenlerle tesisat

Yalıtılmış iletkenler ve kurşunlanmış saç borularla (Bergman borularla) tesisat. Yalıtılmış iletkenler ve yarıksız çelik

borular (Ştalpanzar v.s.) ile tesisat. Yalıtılmış iletkenler ve yarıklı çelik

borularla (Peşel borularla) tesisat.

Nemli yer gereçleri (Antigron) ile te-

Gerilmiş tel üzerine tesisat. Izalatörler üzerine tesisat,

Çok nemli, çok sıcak, tesis için zararlı gazlar ve kolay tutuşan maddeler bulunan yerlerde tesisat.

Dağıtma tablosunun yapılışı. Sayaçların konması, Tesisin yoklanması

Merdiven ışık tesisatı. Elektrik tesislerinde tehlikeden korun-

Yeraltı kablolarının çeşitleri ve yapılış-

ları hakkında bilgi, Yeraltı kablosu ile bina içinde ve dışında tesisat.

Havai hat gereçleri ve havai hat tesisati.

Kuvvet tesisleri hakkında bilgi, Aydınlatma, hesabı hakkında bilgi. Çağırma ve bildiren tesisleri gereçleri ve tesisleri.

Zil tesisatı.

Zil ve numaratör tesisatı. Vızıltılı ve ışıkla çağırma tesisatı,

Yangın bildirim tesisatı. Elektrik ışık ve kuvvet tesisin gereç listesinin hazırlanması ve tutarının hesap-

Doğru akım makinalarının parçaları ve yapılışları.

Doğru akım makinaları sargılarının ya-

Döneç (Rotor) sargısı çeşitleri ve basit hesapları hakkında bilgi. Kutup sargıları ve sargılamada kullanı-

lan gereçler. Uyartım ve yolverme reostalarının ya-

Transformatörlerin 'parçaları ve sargı-

larının yapılışları.

Asinkron motorların parçaları ve sargılarının yapılışları

Sinkron alternatörlerin, motorların parçaları ve sargılarının yapılışları.

Nafia Vekâleti «Elektrik İç Tesisat Yönetmelik ve Fennî Şartnames sinin ve «Kuvvetli Cereyanlı Elektrik Dağıtımı Tesisatının Bakım, İşletme ve Tesisine Dair Yönetmeliğin», daha önce görülen konularla ilgili maddelerinin incelenmesi ve tekrarı.

Smif V. (Haftada 2 saat)

Işık ve reklâm tesislerinde kullanılan lâmbaların çeşitleri ve yapılışları, basit reklâm tesisleri

Santrallar ve transformatör istasyonlarının kuruluşu hakkında bilgi.

Elektrik enerjisinin alçak ve yüksek gerilimlerle iletimi hakkında bilgi

Elektrikli ulaştırma araçları (elektrikli tren, tranvay v.s.) ve tesisleri, hakkında

Asansör ve tesisleri hakkında bilgi. Elektrikli saatler ve tesisleri hakkında

Elektrik ütüleri. Elektrik cezveleri ve su ısıtıcıları,

Elektrik ocakları. Elektrik sobalan,

Elektrik fırınları ve yapılışları hakkında

Nafia Vekâleti «Elektrik Ic Tesisat Yönetmelik ve Fennî Şartnamesinin» ve «Kuvvetli Cereyanlı Elektrik Dağıtımı Tesisatının Bakım, İşletme ve Tesisine Dair Yönetmelike in IV, ve V. sınıflarında görülen konularla ilgili maddelerinin tekrarı ve ince-

ELEKTRIKÇILIK BÖLÜMÜ

Meslek Teknolojisi Smif II. (Haftada 3 saat)

Müfredat:

Elektroteknikte kullanılan gereçler. Iletgen gereç ve özellikleri. Yalıtkan gereç ve özellikleri, Tesisat gereci ve çeşitleri.

Bina içinde türlü tesis çeşitleri ve ya-

Borulu iletkenlerle tesisat.

Yalıtılmış iletkenler ve kurşunlaşmış Fac borularla (Bergman borularla) tesisat. Yalıtılmış iletkenler ve yarıksız çelik

borular (Stalpanzer v.s.) ile tesisat. Yalıtılmış iletkenler ve yarıklı çelik

borularla (Pesel borularla) tesisat Nemli yer gereci (Antigron) ile tesisat Gerilmis tel üzerine tesisat.

Izolatörler üzerine tesisat. Çok nemli, çok sıcak, tesis için zararlı gazlar ve kolay tutuşan maddeler bulunan yerlerde tesisat.

Dağıtma tablosunun yapılışı, Sayaçların konması Tesisin yoklanması Merdiven ışık tesisatı. Elektrik tesislerinde tehlikeden korun-

Sinif III. (Haftada 2 saat)

Yeraltı tablolarının çeşitleri ve yapılışlan hakkında bilgi.

Yeraltı kablosu ile bina içinde ve dışında tesisati,

Havai hat gereçleri ve havai hat tesisatı. Kuvvet tesisleri hakkında bilgi Aydınlatma ve hesabı hakkında bilgi. Elektrik lâmbaları ve yapılışları hak-

kında kısa bilgi.

Cağırma ve bildirim tesisleri gereçleri ve tesisleri.

Zil tesisatı.

Zil ve numaratör tesisah, Viziliili ve işikla çağırma tesisleri, Yangın bildirim tesisleri.

Kücük bir ışık ve kuvvet tesisinde ge-

o) Mengeneli aynada işlenecek parçalar

rec listesinin hazırlanması ve tutarının hesaplanması.

Anten tesisleri.

Nafia Vekâleti «Elektrik İç Tesisat Yönetmelik ve Fennî Şartname» sinin ve «Kuvvetli Cereyanlı Elektrik Dağıtım Tesisatının Bakım, İşletme ve Tesisine Dair Yönetmeliğin» daha önce görülen konularla ilgili maddelerinin incelenmesi ve tekrarı,

Smif IV. (Haftada 2 saat)

Doğru akım makinalarının parçaları ve

Doğru akım makinaları sargılarının ya-

Dönç Rotor) sargısı, çeşitleri ve basit hesapları hakkında bilgi.

Kutup sargıları ve sargılamada kullanılan gereçler.

Uyartım ve yolverme reostalarının yapilişları. Transformatörlerin parçaları ve sargı-

larının yapılışları, Asinkron motorlarının parçaları ve sar-

gılarının yapılışları, Sinkron Alternatörlerinin, mo'erların parçaları ve sargılarının yapılışları.

Sinif V. (Haftada 2 saat)

Isik ve reklâm tesislerinde kullanılan lâmbaların çeşitleri ve yapılışları; basit reklâm tesisleri.

Santrallar ve transformatör istasyonlarının kuruluşu hakkında bilgi.

Alçak ve yüksek gerilimde enerjinin iletimi hakkında bilgi.

Elektrikli ulaştırma araçları (elektrikli tren, tranvay v.s.) ve tesisleri hakkında

Asansör ve tesisleri hakkında bilgi. Elektrikli saatler ve tesisleri hakkında

Elektrikli ütüler.

Elektrikli cezveler ve su isiticilari, Elektrik ocakları

Elektrik sobaları.

Elektrik fırınları ve yapılışları hakkında bilgi.

Nafia Vekâleti «Elektrik Iç Tesisat Yönetmelik ve Fennî Şartname» sinin ve «Kuvvetli Cereyanlı Elektrik Dağıtımı Tesisatının Bakım, İşletme ve Tesisine Dair Yöne melika in II, III, IV, ve V. sınıflarında görülen konularla ilgili maddelerinin tekrarı ve incelenmesi.

TESVIYECILIK VE MOTORCULUK BÖLÜMÜ

Meslek Teknolojisi Simif IV. (Haftada 5 saat)

I - Tesviyecilik Teknolojisi (Haftada 1 saat)

II _ Motor Tekniği (Haftada 2 saat)

III - Motor elemanları (Haftada 2 saat)

I — Tesviyecilik Teknolojisi: 1 — Torna tezgâhının esaslı parçalarını tanıtmak, bakım ve tutumu hakkında genel

bilgi vermek. 2 - Torna tezgâhının kontrol ve muaye-

3 — Motor parçalarından torna edilerek yapılması gerekenleri çeşitli usullerine göre hazırlatmak.

a) İki punto arasında işlenecek parçalar. b) Üç ayaklı aynada işlenecek uzun ve kısa parçalar

d) Malafa üzerinde işlenecek parçalar. e) Eksantrik, Krank gibi parçaların yaptırılması gerekli markalama işlemlerinin gösterilmesi.

30 Mayıs 1955

f) İç ve dış koniklerin işlenmesi, konik hesapları, konik çarkların tornalanması.

4 — Torna tezgâhında kalemle dişi ve erkek vida açmak, dişli çark donanımlarını hesapla tayin etmek, çok ağızlı vida çekmek, kare ve trapez vidaların çekilmesi, kalemlerinin hazırlanması ve bilenmesi.

5 - Tornada yay sarmak, çekme ve basma yayları işleme usulleri ve basit hesabı. 6 — Taşlama işleri:

Zimpara taşları, çeşitleri, torna tezgâhında silindirik iç ve dış yüzeylerin taşlan-

Taş'ama tezgâhları: Silindir taşlama tezgâhı, işleyişi, esaslı parçaları, parçaların bağlanması ve işlenmesi.

Düz yüzey taşlama tezgâhı: işleyişi, esaslı parçaları, mağnetik masası, bu tezgâh üzerinde taşlanacak parçalardan ö nekler verilmesi.

II - Motor tekniği:

A - Motor: Tarifi ve tanıtılması.

1 - Motorlarda zaman ve çevrim, Emme, sıkıştırma, ateşleme genişleme ve kovmanın diyagramla gösterilmesi, Teorik ve pratik diyagram, Motorun diyagrama göre ayarı. Tek ve çok silindirli motorların şekil üzerinde incelenmesi.

2 - Iki zamanlı motorda emme, sıkıştırma, ateşleme - genişleme ve kovmanın diyagramla göstesilmesi. İki zamanlı motorlarsa pratik diyagram, iki zamanlı klâsik ve kompresörlü motorlar (bazı tiplerinin sekil üzerinde incelenmesi).

3 — Diyagram almağa yarıyan âletler: Vat. Hospitallier ve Carpentier nomografi, mathot ve benzeri gibi endikatörlerle diyagram almak, diyagrama göre motorun incelenmesi, ayar epürü

4 — Motorlarda gücün belirtilmesi:

a) Teorik güç.

b) Diyagram gücü (iç güç)

c) Faydalı güç (mil gücü)

d) SAE Beygir gücü Verim: Termik verim, mekanik verim. 5 - Faydalı gücün belirtilmesine yarıvan âletler.

a) Prony freni

b) Idrolik fren c) Dinamo fren

ve diğer frenlerle gücün ölçülmesi.

B - Motorlu araçlarda kullanılan sıvı ya-

6 - Petrol, benzin, lâmba gazı, alkol, benzol hakkında bilgi ve elde edilme metotları (kısaca), fiziksel ve kimyasal özellikleri, kalorifik enerjileri, yoğunlukları. Benzinin patlayıcılığını azaltmak için karıştırılması gereken maddeler ve oranları, (Benzinlerin oktan derecesi), gaz karışımını teşkil eden benzin hava oranları,

7 - Sıvı yakıtlar deposu, deponun araca yerleştirilmesi, yükseltici benzin tulumbaları (pistonlu ve mambıranlı olduğuna göre), benzin boruları, rakorlar, contalar, musluklar ve benzin süzgeçleri.

8 — Karbüratör: Prensibi, çalışması, sabit seviye kabı ve karıştırıcı kısmındakı parçaların görevleri, ralânti düzeni, stanter ve termostarter, ralântiden yüksek devire geçiş düzeni, ters karbüratörler, hava-benzin ayarları, hava süzgeci, Selox, Zenith, Stromberg ve benzerleri gibi modern karbüratörlerin incelenmesi, düzen eçli karbüratörler.

9 — Gaz emme ve kovmasına yarıyan borular: 4, 6, 8 silindirli motorlara göre bo-

rulara verilmesi gereken şekiller, boruların yerleştirilmesi, contalar, silindire giren gazı ısıtma düzini, susturucular.

30 Mayıs 1955

C - Ateşleme düzeni: 10 - Manyeto ile ateşleme: Manyeto, prensibi, endüklenmişi, döner demirli manyetolar, miknatıslar, bobin, birinci devre, kondansatör, plåtinler, ikinci devre, toplayıcı, dağıtıcı kablolar, bileşik manyetolar ve çeşitleri. Manyetonun motora bağlanması ve motor 4, 6 8 silindirli olduğuna göre ateşleme sırasının belirtilmesi ve ateşleme

11 - Akümülâtör ve bobinler ateşleme: Otomobil akümülâtörleri, prensibi, plâkaların teşkili, akümülâtörlerin kapasite ve boşaltma rejimi. Akümülâ örlerin doldurulması ve boşal ılması, akümülâtörlere konulan elektrolitin hazırlanması, bakım, distribütör, karter, kondansatör dağıtıcı, ateşleme avansı düzeni, distribütörün motora verleştirilmesi, bujiler, çeşitleri (sıcak ve soğuk bujiler), buji elektrotlarının ayarı, bujilerin kontrolu

D — Yağlama ve soğutma:

12 - Yağlamanın faydası, bitkisel ve madensel yağlar, gresler, yağların fiziksel ve kimyasal özellikleri (kuruyuculuğu, yapişkanlığı, akıcılığı, yanma sıcaklığı, parlama sıcaklığı, donma derecesi). Yatak ve silindirlerin yağlanması, motorlarda çeşitli yağlama sistemleri (çarpma, basınçlı, bileşik karıştırmalı). Yağ tulumbaları (pistonlu, dişli çarklı, paletli), tulumbayı döndüren miller, yağ filitleri, kontrol aygıtları, yağ yüksekliğini gösteren çubuk, yağ basıncını gösteren manometreler, vites kutusu ve diferansielde kullanılan yağlar, şasinin değişik yerlerinin yağlanması, buralarda kullanılan yağdanlıklar ve yağ basma tulumbaları. Comobillerde yağ sarfiyatı, yağların pratik denenmesi.

13 - Soğutma: Değişik sistemlerde soğutma, hava ile, su ile soğutma, termosifon veya tulumba ile soğutma, suyun akımı. Radyo'örler, ödevleri, borulu, petekli ve diğer radyatör şekilleri, radyatörlerde aranan şartlar, Lâstik borular, kelepçeler, soğutma suyunun özelliği, soğutma suyunun donmasını önlemek için karıştırılan çeşitli maddeler Havalandırma, vantilatörün harcadığı kuvvet, hızı, kanadların şekli, kayış dűzeni ve sekilleri.

E - Diğer motortipleri:

14 — Supapsız motorlar: Bazı tiplerin incelenmesi.

15 - Yıldız motorlar: Bazı tiplerin incelenmesi ve kullanıldığı yerler.

16 - Endüstride kullanılan benzin motorları, bazı tiplerin incelenmesi.

III - Motor elemanlari:

1 - Silindirler ve silindir blokları; yapıhş şekilleri ile yapımlarında kullanılan başhca gereçler Silindir gömlekleri; yaş ve kuru gömlekler, bunların yapımlarında gözönünde tutulması gereken noktalar. Supap yatakları ve çeşitleri.

2 — Silîndir kapakları, yapım şekilleri. Silindir kapakları yapımında kullanılan geregler, yanma odasına verilen şekiller ve bu şekillerin önemi.

3 — Silindir ârızaları:

a) Ovallaşma ve konikleşme; sebepleri, silindirlerde ovallik ve konikliğin belirtilmesi ve bunların grafiklerle gösterilmesi, sllindirlerin tornası, taşlama ve parlatma.

b) Silindirlerde iç çizgi yahut kanal; sebepleri, önlenmesi, Onarım imkânları,

c) Silindirlerde ic'en catlaklık; sebepleri, önlenmesi, onarım imkanları.

d) Silindir bloklarında dış çatlaklık (su gömleğinin dış çeperinde) sebepleri, önlenmesi ve bunların onarılmasında kullanılan dikiş, yama, macunlama ve kaynak gibi me-

e) Supap yataklarında aşınma; sebepleri, meydana getirebileceği mahzurlar, ona-

4 - Piston, ödevi, font ve alüminyum alaşımlı pistonlar, piston yapımında gözönünde tutulacak noktalar, font ve alüminyum pistonlara verilmesi gereken ölçüler,

5 — Piston ârızaları: Çatlaklık, kırıklık, sarma pistonlarda segman kanalları ile aks yuvaları ve bunlara ait ârızalar.

6 - Segmanlar, yapım şekilleri, çeşitleri, segmanların takılması için verilmesi gereken boşluklar, segmanların kontrolü ve alıştırımları.

7 — Piston aksları; yerleştirme şekilleri, çeşitleri aks frenleri, aşıntı hallerinde alınacak tedbirler, piston aksının yerleştiril-

8 — Biyeller; yapımlarında kullanılan gereçler, biyel şekilleri, biyel başı, biyel gövdesi, biyel ayağı, çatal biyeller.

9 — Biyel ârızaları: Biyellerin eğilme ve burulmasının kontrolu ve düzeltilmesi. motorun çalışmasına etki bakımından biyellerin eğilme ve burulmalarının önemi.

10 — Biyel başı yatakla ındaki ârızalar, yataklarda kullanılan antifiriksiyon, (sürtünmeye dayanıklı) metaller hakkında bilgi, yatakların yeniden dökülmesi, ayak burçları.

11 — Tek ve çok silindirli motorlarda krank mili: 1,2,3,4,6 ve 8 V ve 12 V silindirli motorlarda krank şekilleri ve bu şekillerin ateşleme sırasına etkisi. Yatak sayı ve durumlarının krank millerine etkisi. Rulmanların motor kranklarına uygulanması, tamamen rulman yataklara oturtulabilen kranklar; dönme kranklar. Krankların yerleştirilmesi, krank mili yatakları (ana yataklar), yatak metallerinin düzetilmesi ve yenileşti-

12 — Krank ârızaları:

a) Eğiklik ve burkukluk, kontrolu, düzeltilme imkånalrı.

b) Muylularda koniklik ve ovallık, sebebleri, kontrolları ve düzeltilmeleri.

13 - Krankların dengelenmesi, dengelenmenin önemi, statik ve dinamik denge.

14 — Hareket dağıtım düzeni: Dişliler, kam mili, kam mili ile motor mili arasındaki dönüş hızı oranı, kam profilleri, emme ve kovma kamları, karter içine ve silindirlerin üstüne yerleştilmiş kam milleri, kam millerinde raslanan ârızalar, bu ârızaların sebepleri ve giderilmeleri

15 — Supaplar, yapım şekli ve gereçlesi, supap tablası, subap sapı, komutalı ve otomatik supaplar, supap sap yuvaları, supap itecekleri, hidrolik itecekler, supapların stelliklenmesi, supap yayları, supap bağı ve supap sapı yatakları, supap sap uçlariyle itecekler arasındaki boşluklar, supap ayarları, ayar açılarının hız teker üzerinde belirtil-

16 — Supap ârızaları:

a) Supapların yanması ve tablaların oturma yerlerinin ârızaları,

b) Supap saplarnda eğilme ve uzama. c) Supap yaylarının kırılması veya zayıflaması.

d) Supap yaylarında titreşim. e)Çeşitli kırılmalar (supap sapları, kupilyalar...)

f) Supap sap uçlarında gereğinden fazla veya eksik boşluklar.

g) Supaplarda ayar bozukluğu.

17 - Karter "gereci, alt karterin şekli. Yağ süzgeci ve yağ tulumbasının yerleştirilmesi, karter contası, dağıtım düzeni karteri.

18 - Motor ârızalrının belirtilmesi:

Bu konuda, daha fazla ârızaya teşhis ve konulan teşhisi sağlama esaslarından bahsedilecek ve değişik ârıza şekillerine göre bu ârızayı arama metotları üzerinde durulacaktır.

I — Motor çalışırken meydana gelen açık ârızalar

II — Devrî ârızalar.

III — Kötü çalışma.

a) Tekleme. b) Silindir kapak contasında bozukluk.

e) Karbüratör ârızaları,

d) Besleme ârızaları

e) Atesleme ârızaları f) Kendi kendine ateşleme.

IV — Harekete geçiş imkânsızlığı. V — Anormal gürültüler ve sesler.

19 - Motorların onarımları için hazırlanacak raporlarda belirtilmesi gereken nok-

Smif V. (Haftada 5 saat)

I - Tesviyecilik teknolojisi (Haftada 1

II - Motor tekniği (Haftada 4 saat)

I — Tesviyecilik teknolojisi: 1 — Universel freze tezgâhının işleme

prensiplerini yeniden açıklamak. 2 — Freze tezgâhinin bakımı ve tutumu hakkında genel bilgi vermek,

3 — Freze tezgâhında işlenmesi gereken motorculuk ile ilgili parçaların yapımı hakkında bilgi vermek

a) Parçaları tezgâh masasına bağlamak için kullanılan araclar,

b) Üst ve yan yüzeylerin işlenmesi. 4 — Bölme aygıtlarının kullanılması ve

isleyişlerinin açıklanması.

a) Düz dişli çarkların açılması, b) Helisel çarkların yapılması, modül ve çarkların hesabı.

c) Konik dişli çarkların hesabı, üniver-

sel freze tezgâhında açılması.

5 — Oksijen ve elektrik kaynakları. 6 - Tavlamak, su vermek ve menevişlemek, tav ve meneviç ocakları. Tavlamak ve sulamak için tuz ve kurşun, mene-

viş yapmak için tuz ve yağ banyoları, II — Motor tekniği:

A — Gaz motorları: Gaz motorları hakkında kısa bilgi ve bunların tanıtılması. B - Dizel motorları:

1 — Dizel motorlarının çalışma prensi-

bi, çevrim, iki ve dört zamanlı dizel motorlarının diyagramla incelenmesi. 2 — (Oto ve dizel) çevrimlerinin karşı-

laştırılması. 3 — Dizel motorunu teşkil eden başlıca

parçalar. 4 — Yüksek devirli dizel motorlarında karışım teşkili, püskürtme, tutuşma meyli, seten sayısı, yanma ve buna tesir eden yan-

ma odaları şekilleri. 5 — Dizel motorlarında yakıt donanımı ve incelenmesi.

6 - Kızdırıcılar Püskürtmede avans, her silindire püskürtülmesi gereken yakıt miktarı, püskürime tulumbalarının ayarı.

7 — Soğutma düzeni ve soğutma işinde lâzım gelen su miktarı.

8 — İki zamanlı dizel motorları, süpürme düzeni ve gereken hava miktarı. 9 - Dizel motorlarının diğer termik mo-

torlarla karşılaştırılması. 10 - Sabit dizel motorlarının yerleştirilmesi, bakımı ve idaresi,

- 11 Yarım dizel motorlarının çalışması, 4 ve 2 numaralı çevrim. Bu motorlarda bulunan özel düzenler.
- 12 Binek otomobili, kamyon, traktör, otomotris, gemi ve tayyareye uygulunan dizel motoru tipleri.
- 13 Alçak basınçlı dizel motorları,
- 14 Gaz türbinleri hakkında kısa bilgi. C - Motorlu araçlarda elektrik donanımı:
 - 1 Akümülâtörün rolü,
- 2 Şarj dinamosu, prensibi, ayarlanması, çeşitli ayarlama tertipleri. 3 fırçalı
- 3 Dinamoyu teşkil eden parçalar: İndükleç, indüklenmiş, toplayıcı fırçalar, yağ ve suya karşı koruma düzeni. Dinamo veriminin ölçülmesi ve dinamo ârızaları.
- 4 Marş motoru: prensibi, marş motorunu teşkil eden parçalar, marş motorunun harcadığı elektrik miktarı, dizel motorlarında kullanılan marş motorları ve ârızaları. 5 - Dinamolar, birkaç sistemin incelen-
- 6 Akım regülâtörleri çeşitlerinin ta-
- nitilmasi. 7 — Aydınlatma aygıtları: Fenerler, ön ve arka lâmbaları, ön tabloda bulunan lâm-
- balar, iç aydınlatma lâmbaları. 8 - Ses âletleri, kornalar (motorlu ve vibrorlü) ayarlar.
- 9 Elektrik tesislerini besliyen kablolar ve bunları yerleştirme şekilleri, lâmba ve fenerlere giden tellerin kalınlıkları marş ve madensel aksamı, kabloları ve tipleri,
- 10 Sigortalar (yuvarlak cam içinde, yassı mika altında, fiber üzerinde olduğuna göre tipleri) ve sigorta kutuları,
- 11 Tablo, komütatör, ampermetre, voltüstre, enterüptör.
- 12 Motorlu araçlarda bulunan ısıtıcı, sigara yakıcı... gibi çeşitli konfor araçları
- 13 Motorlu vasıtalarda radyo tesisleri ve antiparazit düzeni.

- 14 Motorlu araçlarda elektrik tesislerinin korunması ve bakımı.
- 15 Motorlu araçlarda çeşitli elektrik tesislerinde ârıza aramak ve bulunan ârızaların giderilmesi.
- 16 Motorlu araçlardan elektrikle otomatikleştirilmiş vites kutuları tesislerinin elektrik bakımından incelenmesi,
- 17 Motorlu araçlarda otomatikleştirilmiş marş donanımı elektrikle çalışır otomatik cam ve tente açma ve kapama tesisatı, cam siliciler, camın buz tutmasını önleyen tesirler.
- 18 Trafikatörler.
- D Motorlu araçların transmisyon ve ka-
- 1 Şasi ve karoseri şekilleri, yapıldığı gereçler ve bakımı,
- 2 Motorlu araçların ileri hareketine engel olan dirençler hakkında kısa bilgi, - Kavrama, değişik çeşitlerinin ince-
- lenmesi, çalışmaları ve ârızaları, 4 — Vites kutusu, çeşitleri. Vites sayısı, geri çalışma düzeni, süngüler, senkronize vites kutuları, otomatik vites kutuları, kar-
- dan ve kardan bağlamaları Ekonomi vitesi (overdrive).

24

25

26

27

28

29

32

33

- 5 Transfer kutuları. 6 — Diferansiyel çeşitleri, ârızaları ve
- ayarları. 7 — Arka köprü, hareketi sağlıyan te-
- kerlekler, hızı azaltan dişliler 8 - Zincirli transmisyon, bakım ve mah.
- 9 Yol tutumu, havalı lâstikler ve yayların etkisi,
- 10 Amortisörler, prensibi ve bazı tiplerin incelenmesi. Yaylar, yay takımlarını teşkil eden elemanların incelenmesi, değiştirilmeleri ve bakımları,
- 11 Ön takım çeşitleri, ârızaları, ayar-
- 12 Serbest tekerlekler, bazı tiplerin

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

35

40

42

- 13 Frenler ve çeşitleri Arızaları. ayarları. Mekanik, idrolik ve hava frenleri. el ve ayak frenleri, elektrik frenleri, fren balataları, fren ârızaları.
- 14 Direksiyon, çeşitleri, bunların incelenmesi ve ayarı.
- 15 Tekerlekler, denenmesi, değiştirilmesi, tekerleklerin yapımında kullanılan çeşitli gereçler ve tekerlek şekilleri.
- 16 Lâstikler, lâstik içindeki havanın basıncı, aşınmış ve delinmiş lâstiklerin yamanması, iç lâstik supaplarının değiştirilmesi, aşınmış lâstiklerin otomobilin yol tutumuna etkisi.
- E Garajların idaresi:
- 1 Garaj binaları, tek ve birkaç katlı garajlar, otomobil korunmasına mahsus garajlar, otomobil tamirine mahsus garajlar, otomobil koruma ve tamirine mahsus garajlar ,bu garajların yapısında gözönünde tutulacak sağlık şartları (havalandırma, aydınlatma, ısıtma) ve garajlarda araçlara verilecek yerler ve şekilleri.
- 2 Onarım atelyesi, bir atelyeye lâzım olan mobilyalar, el aletleri ve avadanlıklar. tezgâhlar, makinalar, ölçü aletleri ve çeşitli özel bankolar.
- 3 Elektrik servis istasyonu, buna ayrılacak yer ve şekil, gerekli avadanlıklar ve makinalar.
- 4 Onarılacak bir otomobilin denenmesi, onarım yerlerinin ve değişecek parçaların tesbiti, onarılacak parçalarda yapılması gerken işlemlerin belirtilmesi, onarım fisinin hazırlanması.
- 5 Atelye sahibinin, otomobil sahibine karşı sorumluluğu,
- 6 Onarımdan çıkan bir arabanın denenmesi ve deneme fişinin hazırlanması,
- 7 Atelye sahibi ile işçiler arasında karşılıklı ödevler ve sorumluluklar,
- 8 İş bölümü: Mo'orlu taşıma araçları onarımında iş bölümünün lüzumu ve fay-

46

55

MAARIF VEKALETI VAVIM MO-DORLOGONCE HER HAFTA PA-ZARTESI GÜNLERI ÇIKARILIR ILGILI MAKAM VE MOESSESE-LERE PARASIZ GÖNDERILIR

MAARIF VEKALETI

VILLIK ABONES! 40 KURUSTUR ABONE TUTARI MALSANDIKLA-RINDAN BIRINE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARIF VE-KALETI YAYIM MODORLOGONE CONDERILMELIDIA

TEBLIGLER DERGISI

CILT: 18

6 HAZIRAN 1955

SAYI: 854

GENELGELER:

1/5/1955 YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ ÖZET: Yapılan idari deği-Say1: 00.2/2-7580 şiklik h. 4015

Yapılan idari değişiklikler hakkında Dahiliye Vekâletinden alınan 20 Nisan 1955 tarihli ve 22102/10-112/5915 sayılı yazının bir örneği aynen aşağıya çıkarılmıştır. Bilgi edinilmesini rica ederim.

> Maarif Vekili Y. O. F. Verimer

OZET: Yapılan İdarî deği-DAHILIYE VEKÂLETÎ siklikler h. Vi. Id. Gn. Md. 2. Şube Teşkilât Sayı: 22102/40-112-

1 - 22/7/1954 gününden itibaren:

- A Konya Vilâyeti Cihanbeyli Kazası Yeniceoba Nahiyesinin Kandil Köyüne bağlı Tüfekcipınarı yaylası (Tüfekcipınarı),
- B Konya Vilâyeti Cihanbeyli Kazası Yeniceoba Nahiyesinin Büyükbeşkavak Köyüne bağlı Çöl yaylasının (Çölyaylası),
 - 2 26/7/1954 gününden itibaren:
- A Konya Vilâyeti Kulu Kazasının Omeranlı Köyüne bağlı Acıkuyu yaylası (Acikuyu),
- B Zonguldak Vilâyeti Ereğli Kazası Başveren Nahiyesinin Ova Köyüne bağlı Belen, Kadı, Burğucu Mahallelerinin bu köyden ayrılmak suretiyle birleştirilerek (Yazıcılar),
- C Çorum Vilâyeti İskilip Kazası Bayat Nahiyesinin Karakaya Köyüne bağlı Emirşah mahallesi (Emirşah),
- C Ordu Vilâyeti Fatsa Kazası Merkez nahiyesinin Göller Köyüne bağlı Akkaya ve Papuçcu mahllelerinin birleştirilerek (Akkaya),
- D Tokat Vilâyeti Turhal Kazası Pazar Nahiyesinin Çay Köyüne bağlı Horuk mahallesi (Koruk),
 - 3 4/8/1954 gününden itibaren:
- A Balıkesir Vilâyeti Merkez kazasının Ortamandıra Köyüne bağlı Çitlenbik ve Aynaoğlu mahallelerinin birleştirilerek (Aynaoğlu),
 - 4 26/8/1954 gününden itibaren:
- A Siirt Vilâyeti Pervari Kazası Har-

hur Nahiyesinin Merkezine bağlı Tal mahallesi (Tal),

- B Bolu Vilâyeti Yığılca Kazası Homruz köyüne bağlı Mengen mahallesi (Men-
- C Ankara Vilâyeti Nallıhan kazası Beydili nahiyesinin Tekirler köyüne bağlı Nebioğlu mahalesi (Nebioğlu),
- Ç Eskişehir Vilâyeti Merkez kazası Kuyucak koyüne bağlı Karamustafaoğlu çiftliğinin (Karamustafaoğlu),
- D Gaziantep Vilâyeti Merkez kazası Cingife nahiyesinin Kasaba köyüne bağlı Köhmülük mahaleesi (Köhmülük),
- E Konya Vilâyeti Ilgın kazası Merkez nahiyesinin Ağalar köyüne bağlı Rüştüye mahallesi (Rüştüye),
- F Erzurum Vilâyeti İspir kazası Hunut nahiyesinin Salaçor köyüne bağlı Orta mahallesi (Yedigöl),
 - 5 31/8/1954 gününden itibaren:
- A Aydın Vilâyeti Söke kazası Merkez nahiyesinin Gömelez köyüne bağlı Gülbent mahallesi (Gülbent). ,
- B Hakkâri Vilâyeti Merkez kazasının Kotranis köyüne bağlı Şimuninis, Orit, Akvanis mahallelerinin birleştirilerek (Şimuni-
- C Bolu Vilâyeti Seben kazası Kıbrıscık nahiyesinin Borucak köyüne bağlı Balı mahallesi (Balı),
- Ç Tokat Vilâyeti Niksar kazası Çamiçi nahiyesinin Gülâbi köyüne bağlı Kaşıkcı mahallesi (Kaşıkcı),
- D Içel Vilâyeti Markez kazası Kuzucabelen nahiyesinin Ohunkeşlik köyüne bağ-
- li Tol mahallesi (Tol). E - Çoruh Vilâyeti Şavşat kazası Merya nahiyesinin Şacı köyüne bağlı Karavat
- mahallesi (Karavat), F - Gümüşane Vilâyeti Merkez kazası Yağmurdere nahiyesinin Salmankas köyüne bağlı Örenler mahallesi (Örenler),
- G Bolu Vilâyeti Düzce kazası Gümüşova nahiyesinin Avlıyan köyüne bağlı Yukarı Avlıyan mahallesi (Yukarı avlı-
 - 6 25/9/1954 gününden itibaren:
- A Antalya Vilâyeti Manavgat kazası Merkez nahiyesinin Karacalar köyü civarında oturan Sülek Aşiretinin (Sülek),
- B Sivas Vilâyeti Zara kazası Şerefiye nahiyesinin Avşar köyüne bağlı Atalan ve Çorakdere mahallelerinin birleştirilerek (Atalan).
- C- Samsun Vilâyeti Bafra kazası Merkez nahiyesinin Keresteci köyüne bağlı Çıraklı, Gökçesu, Tatarlı mahallelerinin birleştirilerek (Gökçesu),
- Ç İzmir Vilâyeti Urla kazası Kızılbahçe nahiyesinin Çamlı köyüne bağlı Çamtepe mahallesi (Çamtepe),

- D Ankara Vilâyeti Polatlı kazası Yenimehmetli nahiyesinin Yıldızlı köyüne bağlı Avdanlı çiftliği (Avdanlı),
- E Kütahya Vilâyeti Merkez kazasının Ağaç köyüne bağlı Gedikoğlu çiftliği (Gedikoglu).
- F Rize Vilâyeti Merkez kazası Gündoğdu nahiyesinin Pekmezli köyüne bağlı Valanda mahallesi (Akarsu),
- G Kocaeli Vilâyeti Kandıra kazası Salmanlı nahiyesinin Bövdüren köyüne bağlı Gümrüt mahallesi (Gümrüt),
- Ğ Yozgat Vilâyeti Çekerek kazası Merkez nahiyesinin Hamzalı köyüne bağlı Cemaloğlu mahallesi (Cemaloğlu),
- H Malatya Vilâyeti Besni kazası Keysun nahiyesinin Yazıbeydili köyüne bağlı Çomak mahallesi (Çomak),
- Kars Vilâyeti Digor kazasının Harabesusuz köyüne bağlı Sinco yaylası (Sin-
 - 7 27/10/1954 gününden itibaren:
- A Zonguldak Vilâyeti Devrek kazası Yenice nahiyesinin Döngeller köyüne bağlı -Çakıllı, Hüseyinbeyoğlu, Osmanusta, Uzunoğlu, Hatipoğlu, Abdioğlu, Kurumeşe mahallelerinin birleştirilerek (Hüseyinbeyoğlu),
- B Bitlis Vilâyeti Hizan kazası Merkez nahiyesinin Kilibyan köyüne bağlı İz mahallesi (Iz),
- C Denizli Vilâyetî Güney kazası Belediyesi sınırları dahilinde bulunan Aşağıçeşme semtinin (Aşağıçeşme).
- Ç Kocaeli Vilâyeti Merkez kazası Bahçecik nahiyesinin Yuvacık köyüne bağlı Kilisedüzü mahallesi (Camidüzü), D - Denizli Vilâyeti Güney kazası
- Belediyesi sınırları içinde bulunan Yenidamlar semtinin (Yenidamlar). E — Diyarbakır Vilâyeti Silvan kazası Herşen köyüne bağlı Tahik mahallesi (Ta-
- 8 1/11/1954 gününden utbaren:
- A Kars Vilâyeti Sarıkamış kazası Selim nahiyesinin Baykara köyüne bağlı Yassıca mahallesi (Yassıca),
- B Antalya Vilâyeti Merkez kazası Aksu nahiyesinin Kundu köyüne bağlı Kemerağzı mahallesi (Kemerağzı),
- C Ankara Vilâyeti Nallıhan kazası Merkez nahiyesinin Alpagut köyüne bağlı Hacıhasanlar mahallesi (Hacıhasanlar),
- Ç Diyarbakır Vilâyeti Bismil kazası Sinan nahiyesinin Başköy köyüne bağlı Tirke mahallesi (Tirke),
- D Diyarbakır Vilâyeti Bismil kazası Sinan nahiyesinin Aliboçiyan köyüne bağlı Selmik mahallesi (Selmik),
- E Diyarbakır Vilâyeti Silvan kazası nın Seyithasan köyüne bağlı Köpekli mahallesi (Köpekli),

20